

Եվրոպական ամպային միջավայրը, FAIR սկզբունքները, NI4OS և Բաց գիտության զարգացումը Հայաստանում

Կ.գ.թ. Շուշանիկ Սարգսյան

ՀՀ ԳԱԱ Ինֆորմատիկայի և ավտոմատացման պրոբլեմների ինստիտուտ
Գիտական տեղեկատվության վերլուծության և մոնիթորինգի կենտրոնի ղեկավար

Երևանի Մ.Յերացու անվան պետական բժշկական համալսարան
Բժշկական ֆիզիկայի ամբիոնի դասախոս

ՀՀ ԳԱԱ Գիտակրթական միջազգային կենտրոն,
Ինֆորմատիկա և հաշվողական տեխնիկա ամբիոնի դասախոս

18 դեկտեմբեր, 2020

Կառուցվածք

- Բաց գիտության շարժումը
- Բաց գիտության առաքելությունը և նպատակները
- Բաց գիտության եվրոպական ամպը, վերջինիս ինտեգրման հնարավոր ուղղությունները
- NI4OS և FAIR դերը Բաց գիտության շարժման զարգացման համար
- Հայաստանում բաց հասանելիության հրապարակումների առկա վիճակը
- Համեմատական վերլուծություն

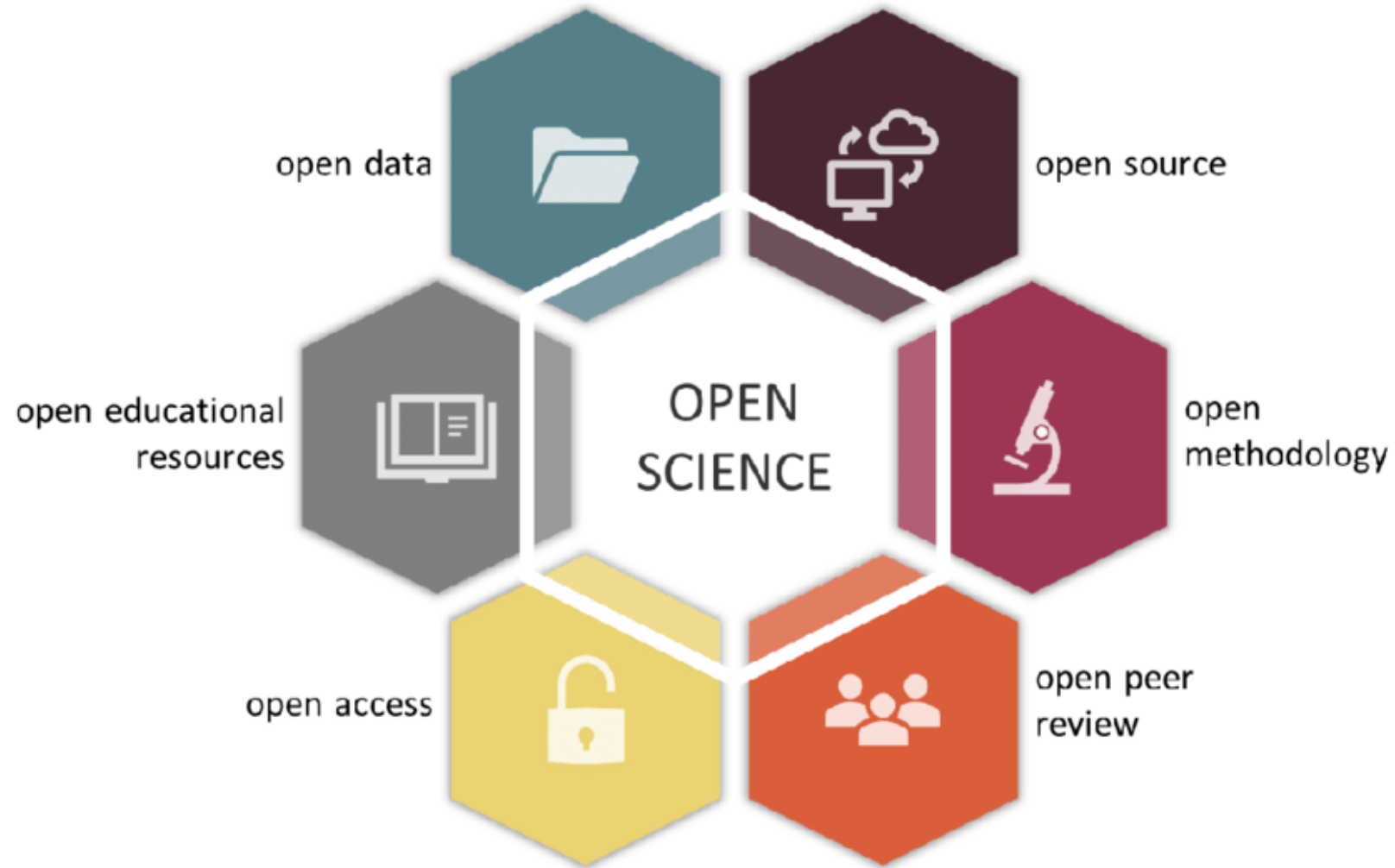
Բաց գիտության առաքելությունը և Նպատակները

- Բաց գիտության շարժման նպատակն է գիտական հետազոտությունները (հրապարակումներ, տվյալներ, ֆիզիկական նմուշներ, ծրագրեր և այլն) և դրանց տարածումը մատչելի դարձնել հասարակության բոլոր մակարդակների համար՝ սիրողականից մինչև մասնագիտական:
- Բաց գիտությունը ոչ միայն նպաստում է գիտական կազմակերպությունների կատարած աշխատանքի տեսանելիության բարձրացմանը գիտական համայնքում, այլ նաև հնարավորություն է տալիս հասարակությանը տեսնելու և գնահատելու գիտական հետազոտությունների վրա ուղղված հանրային գումարների սպառման արդյունավետությունը:

Բաց գիտության կարգախոսը

Հնարավորինս բաց,
անհրաժեշտորեն փակ

Բաց գիտության շարժումը

Բաց գիտության եվրոպական ամպը

- Բաց գիտության եվրոպական ամպը (EOSC – European Open Science Cloud) գիտական հետազոտությունների վստահելի միասնական թվային հարթակ է, որտեղ ամբողջ հետազոտական ցիկլը՝ նախագծումից մինչև ավարտ, ներկայացված է առցանց և բաց է բոլորի համար:

NI4OS-ի դերը

- Եվրոպայում բաց գիտության ազգային նախաձեռնությունների՝ (NI4OS - Europe-National Initiatives for Open Science in Europe), հիմնական նպատակն է լինել հիմնական ներդրողը Եվրոպական բաց գիտության ամպում (EOSC), հավատարիմ մնալ EOSC հիմնական սկզբունքին և նպաստել Բաց գիտությունը հնարավոր դարձնելուն:
- ԻԱՊԻ միացումը NI4OS-ին կիսթանի Բաց գիտության տարածումը ճայաստանում:

Ինչ է OpenAire

- Ոչ առևտրային կազմակերպություն է
- Նպատակն է աջակցել բաց գիտությանը և ստեղծել բաց և կայուն ամբողջական գիտական հաղորդակցության ենթակառուցվածք՝ մեկ միասնական հարթակ՝ ընդհանուր կառավարման, հետազոտության, վերլուծության, մոնիթորինգի գործիքներով:
- OpenAire ձգտում է դառնալ հուսալի էլեկտրոնային ենթակառուցվածք բաց գիտության եվրոպական ամպի շրջանակներում (European Open Science Cloud):

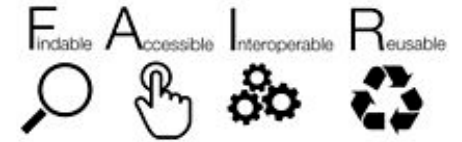
OpenAire առաքելությունը

Ստեղծել, պահպանել և շահագործել բաց և կայուն գիտական հաղորդակցության ենթակառուցվածքը և տրամադրել անհրաժեշտ ծառայություններ, ռեսուրսներ և ցանցեր՝ համատեղությամբ ելեկտրոնային գիտական միջավայրին աջակցելու համար:

OpenAire գործընկերները

- Գործընկերները երրորդ կողմերն են, որոնք համագործակցում են OpenAire-ի հետ հատուկ գրավոր և պատշաճ կերպով հաստատված համաձայնագրերի միջոցով:
- Գործընկեր երկիր կարող են լինել Եվրամիության անդամ պետությունները և Եվրոպայի խորհրդի անդամ երկրները :

Բաց գիտության շարժում

- Եվրոպայում բաց հասանելիության հետազոտության ենթակառուցվածքի համակարգման համար ստեղծվել են 34 Բաց հասանելիության ազգային կենտրոնները (National Open Access Desk - NOAD) ԵՄ երկրներում և անդին:
- Բաց գիտության շարժման հաջող զարգացման համար կարևոր է հետևել տվյալների կառավարման FAIR սկզբունքներին:
 - F - findable (որոնելի)
 - A - accessible (հասանելի)
 - I- interoperable (համատեղելի)
 - R - reusable (բազմակի օգտագործվող)

34 NOADS

Austria	Lithuania
Belgium	Luxembourg
Bulgaria	Malta
Croatia	The Netherlands
Cyprus	Norway
Czech Republic	Poland
Denmark	Portugal
Estonia	Romania
Finland	Serbia
France	Slovakia
Germany	Slovenia
Greece	Spain
Hungary	Sweden
Iceland	Switzerland
Ireland	Turkey
Israel	United Kingdom
Italy	
Latvia	

55 Representatives

 Austria
Gerda Mc Neil
University of Vienna

 Belgium
Inge Van Nieuwerburgh
University of Ghent

 Belgium
Emilie Hermans
University of Ghent

 Bulgaria
Peter Stanchev
Bulgarian Academy of Sciences

 Bulgaria
Georgi Simeonov
Bulgarian Academy of Sciences

 Croatia
Jadranka Stojanovski
Rudjer Boskovic Institute

 Cyprus
Sylvia Koukounidou
University of Cyprus

 Cyprus
Natasa Ioannou
University of Cyprus

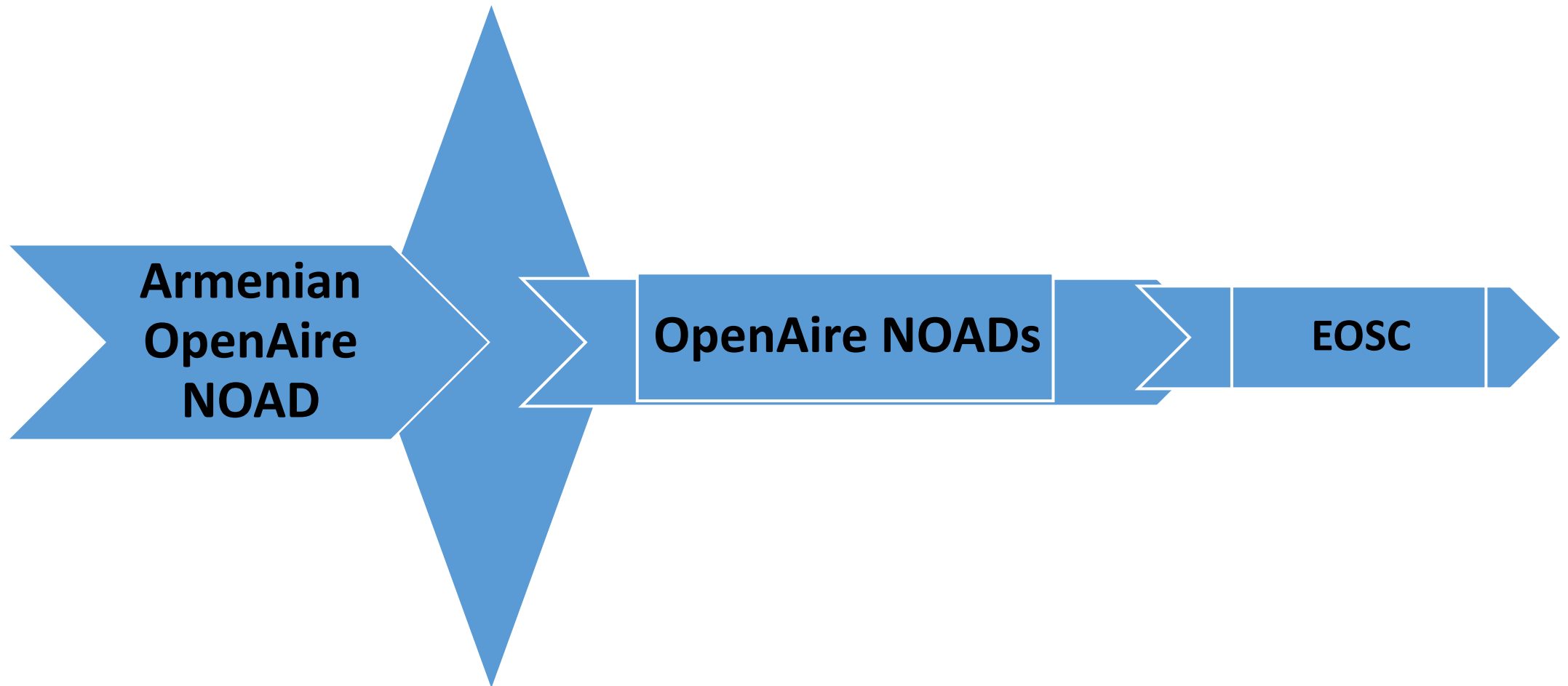
 Cyprus
Zafeiro Marti
University of Cyprus

 Czech Republic
Michal Růžička
Masaryk University

Ինչպե՞ս ինտեգրվել EOOSC

NOAD contains 357 digital objects

Advanced search

OBJECTS recently added

Black Sea Interconnection

Grant

SEE GRID SCI - South East European GRID infrastructure for regional eScience

Grant

NEWS

NI4OS- Europe National Open Science Capacity Building Trainin... 2020-09-17

The NI4OS-Europe National Training Event on Capacity Building in the Field of Open Science for Armenia will take place on September 28, 2020.

This page uses 'cookies'. [More information](#)

I understand

Համեմատական վերլուծություն

- Հայաստանի, Բուլղարիայի, Էստոնիայի, Թուրքիայի և Դանիայի գիտական գործունեության համեմատական վերլուծություն՝ ըստ **open access** հրատարակումների՝ քաղհանված Clarivate Analytics **Web of Science Core Collection** գիտատեղեկատվական շտեմարանից:
- Հայաստանի, Բուլղարիայի, Էստոնիայի, Թուրքիայի և Դանիայի գիտական գործունեության համեմատական վերլուծություն՝ ըստ **Zenodo OpenAire**:
- Հայաստանի, Բուլղարիայի, Էստոնիայի, Թուրքիայի և Դանիայի գիտական գործունեության համեմատական վերլուծություն՝ ըստ **DOAJ (Directory of open access journals)**:

OpenAire NOADs

Բուլղարիա

Կոորդինատոր՝ ***Institute Of Mathematics and Informatics at the Bulgarian Academy of Science***: Ունի 2 ներկայացուցիչ:

Government documents regarding open access and open science:

- Republic of Bulgaria, National Strategy for Development of Scientific Research in the Republic of Bulgaria 2017 – 2030. [Better Science for Better Bulgaria](#)
- Ministry of Education and Science, Republic of Bulgaria, [Bulgaria National Roadmap for Research Infrastructure, 2017-2023.](#)
- Ministry of Education and Science Republic of Bulgaria, [Diagnostic Review Mapping of Research Infrastructures and Equipment In Bulgaria,](#)
- Bulgaria has no funding agency integrated in OpenAIRE yet.
- 7 հատ քաղ հասանելիության պահոցներ ունի
- has no Open Access publishing agreements with any publisher

OpenAire NOADs

Էստոնիա

- Կոորդինատոր՝ **University of Tartu Library**: Ունի 1 ներկայացուցիչ: Դեռևս չկա բաց հասանելիության կամ բաց գիտության վերաբերյալ հատուկ մշակված ազգային քաղաքականություն:
- Estonia has no funding agency integrated in OpenAIRE yet.
- Estonia has no centrally funded nor managed data repository. Various subject groups have developed their own data repositories. Մոտ 6 պահոցներ կան տարբեր ոլորտների
- OpenDOAR lists 7 repositories in Estonia:
- Estonia has no Open Access publishing agreements with any publisher currently which would allow Estonian researchers publish their research in Open Access journals with discount prices. Open Access publishing is funded by researchers themselves through research grants. Estonian government nor universities do not provide special funding for Open Access publishing.

OpenAire NOADs

Թուրքիա

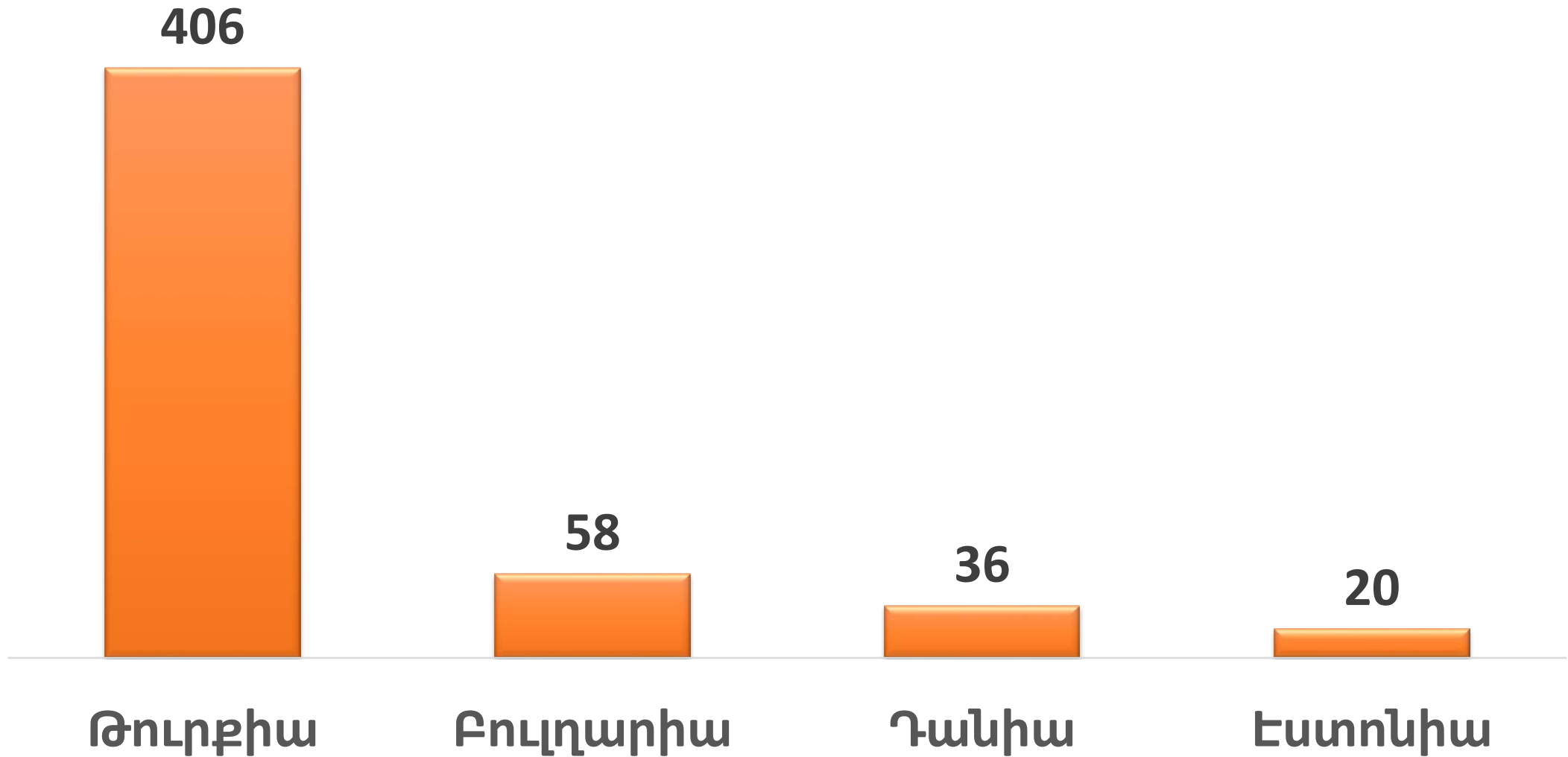
- Կոորդինատոր՝ [Izmir Institute of Technology](#) : Ունի 2 ներկայացուցիչ:
- [Izmir Institute of Technology \(IZTECH\) Open Science Policy](#) which based on OpenAIRE model policy on Open Science for Research Performing Organisations (RPOs), was approved by IZTECH Senate on 26 March 2019.
- these are some repositories which were registered to OpenDOAR and ROAR. As of February 2020, there are [131 Open Access Turkish repositories in OpenDOAR](#). There are [92 repositories which are registered to ROAR](#).
- [Turkey Academic Archive](#) includes 1.399.806 records from 163 institutions (February 2020).
- [TÜBİTAK-ULAKBİM DergiPark](#) is also one of the biggest OpenAIRE data provider.
- has no Open Access publishing agreements with any publisher

OpenAire NOADs

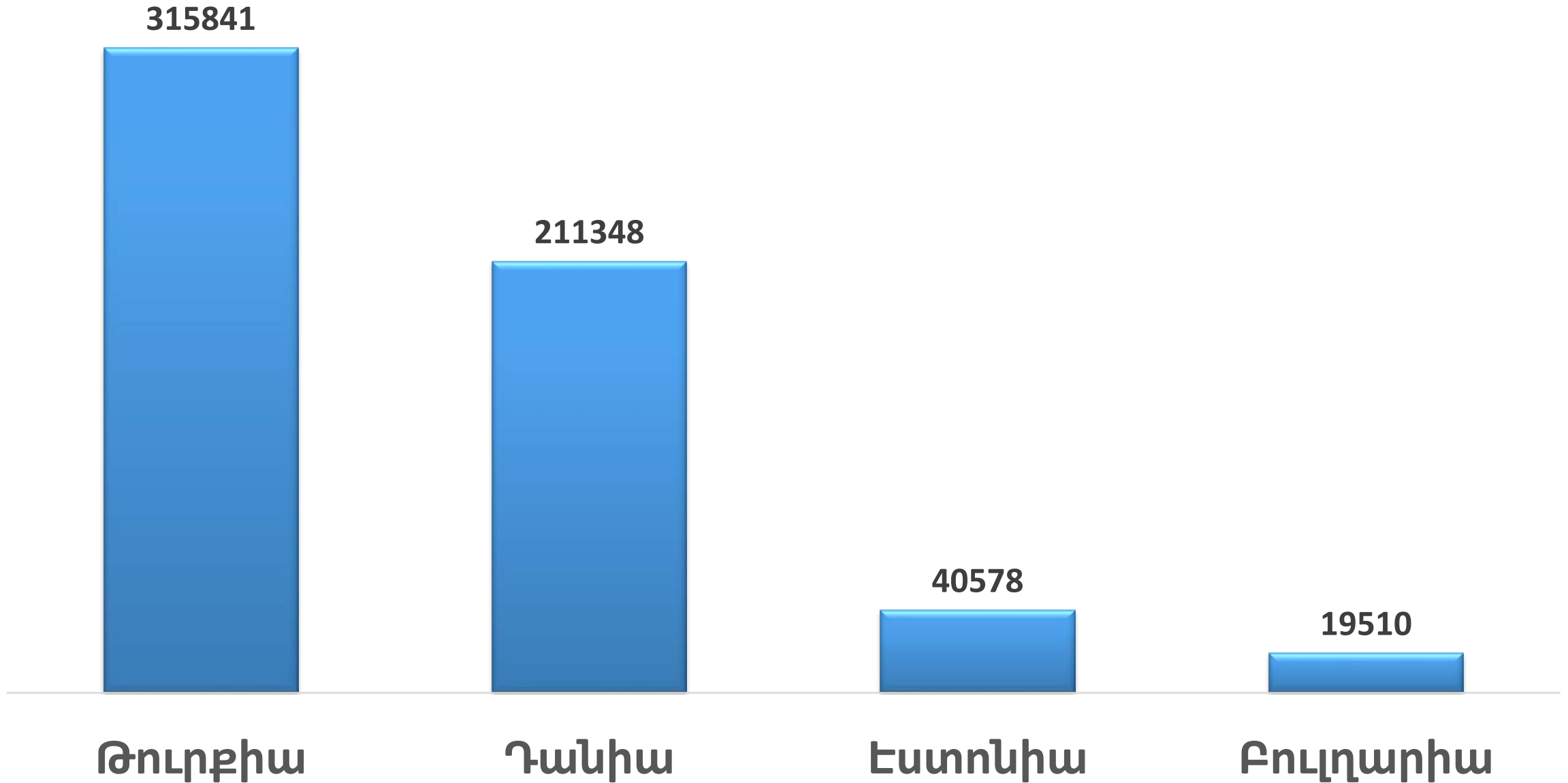
Դանիա

- Կոորդինատոր՝ [University of Southern Denmark](#): Ունի 2 ներկայացուցիչ:
- The Ministry of Higher Education and Science manages and monitors the [Danish Open Access strategy](#). Denmark holds a National strategy for Open Access.
- Denmark has not implemented a national Open Access/Open Science policy yet. However, [national strategies for Open Access](#) and [Research Data Management](#) were released in 2015.
- Public Danish funders with an Open Access Policy: 5 հանրային, 1՝ մասնավոր ֆոնդ
- Danish Data Repositories: 9
- The Royal Library offers a service [tidsskrift.dk](#) which runs on the OJS platform.

Բաց հասանելիությամբ պահոցներ

Բաց հասանելիությամբ հրատարակումներ

OpenAire NOADs

Հայաստան

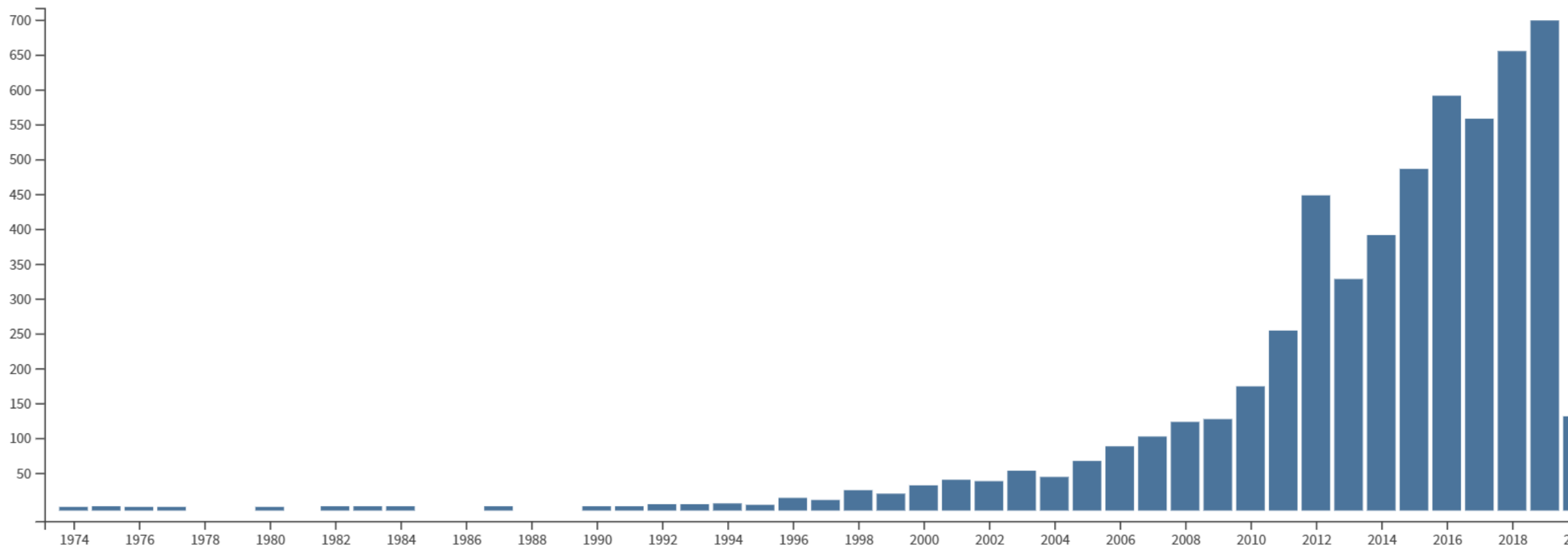
- Ունի ազգային NOAD` www.noad.sci.am
- Աշխատանքներ են տարվում բաց հասանելիության կամ բաց գիտության վերաբերյալ ազգային քաղաքականության մշակման համար:
- ROAR-ում (**Registry of Open Access Repositories**) գրանցված է միայն 2 պահոց` ***Fundamental Scientific Library of the NAS , Institutue of Mathematics, Institutue of Mechanics*** և ***Historical Philological Journal of the National Academy of Sciences of Armenia National Academy of Sciences of Republic of Armenia, Fundamental Scientific Library of NAS RA***
<http://roar.eprints.org/view/geoname/geoname=5F2=5FAM.html>

Web of Science Core Collection

(Հրատարակման հասցեում է նշված Հայաստանը)

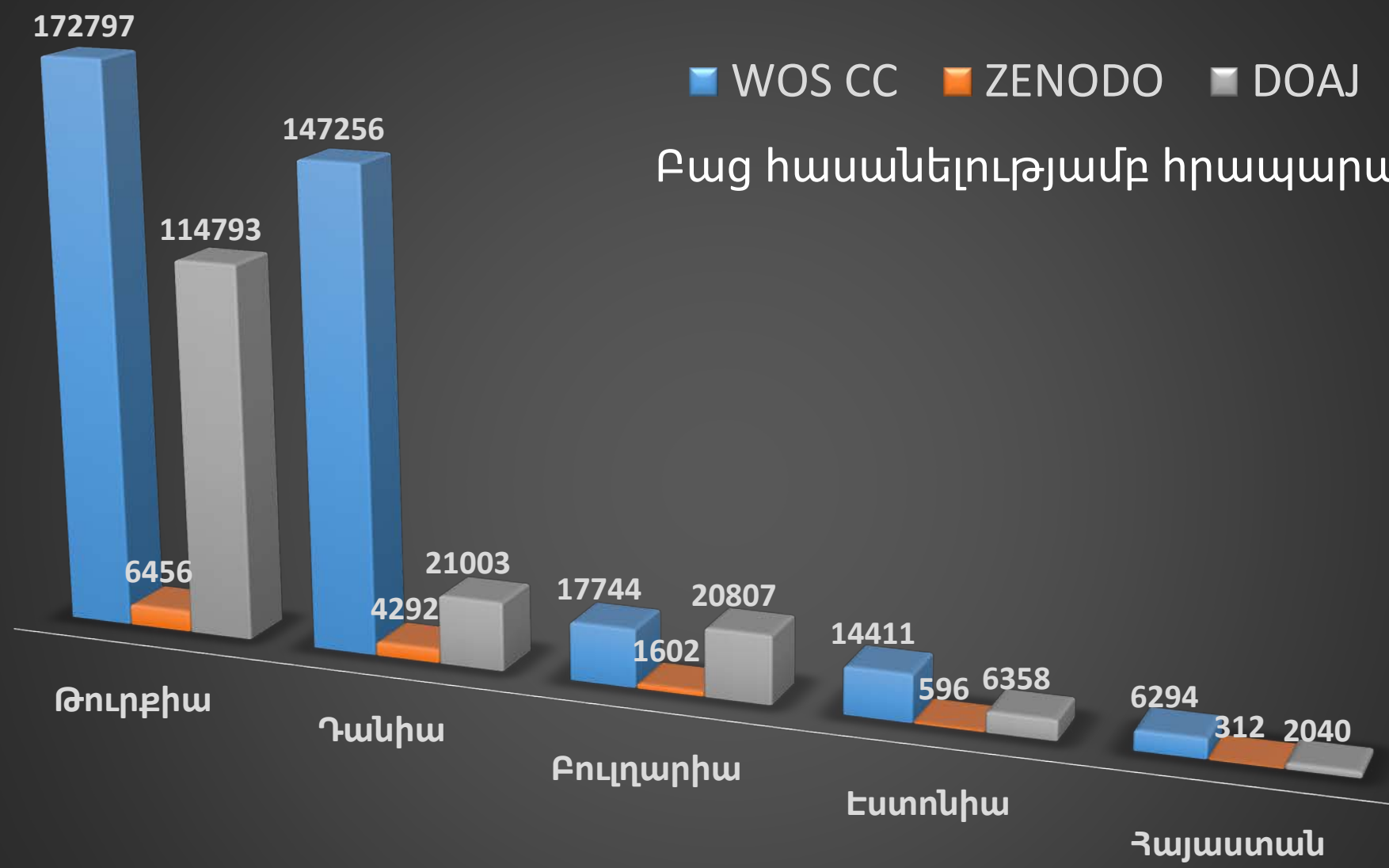
Total Publications

5,537 - Ընդհանուրի մոտ 21% բաց հասանելիությամբ

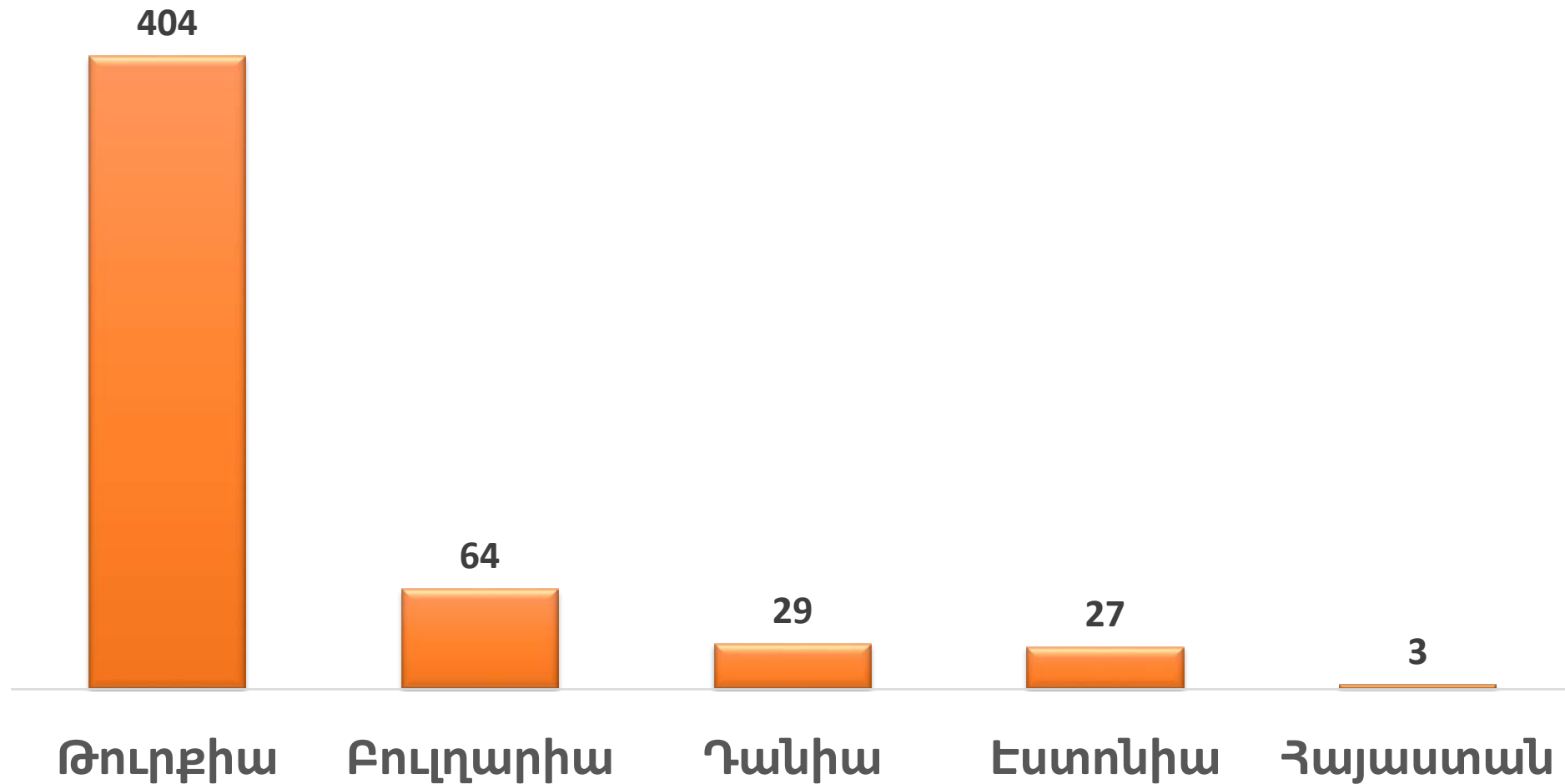

■ WOS CC ■ ZENODO ■ DOAJ

Բաց հասանելիությամբ հրատարակումները

DOAJ համակարգում ամսագրերի թիվը ըստ երկրների

Եզրահանգում

- ✓ Հայաստանում լույս է տեսնում մոտ 100 գիտական ամսագիր, որոնք հիմնականում բաց հասանելիության են, սակայն նրանցից միայն 3 են գրանցված DOAJ համակարգում: Պետք է նպաստել մյուսների գրանցմանը:
- ✓ Հայաստանից բաց հասանելիության միջազգային ամսագրերում տպագրվում են ընդհանուր միջազգային հրապարակումների միայն 21%-ը:
- ✓ Zenodo OpenAire համակարգում Հայաստանը շատ խղճով է ներկայացված. Հայաստան բառը հանդիպել է ընդհամենը՝ 312 հրապարակման մեջ: Այստեղ անելիքները շատ են
- ✓ Հայաստանում չկա բաց հասանելիության մեկ միասնական հարթակ:

**Armenian OpenAire NOAD անհրաժեշտ է ազգային
գիտության տեսանելիության մեծացման և
միջազգային գիտական հարթակ ինտեգրելու
համար:**